HİRARİUM GÜNLÜKLERİ

Daria Dugina-Savaşın Metafiziği

İsmail Küçükbaşol, M.A. (Ph.D. Candidate)

Nisan 2026

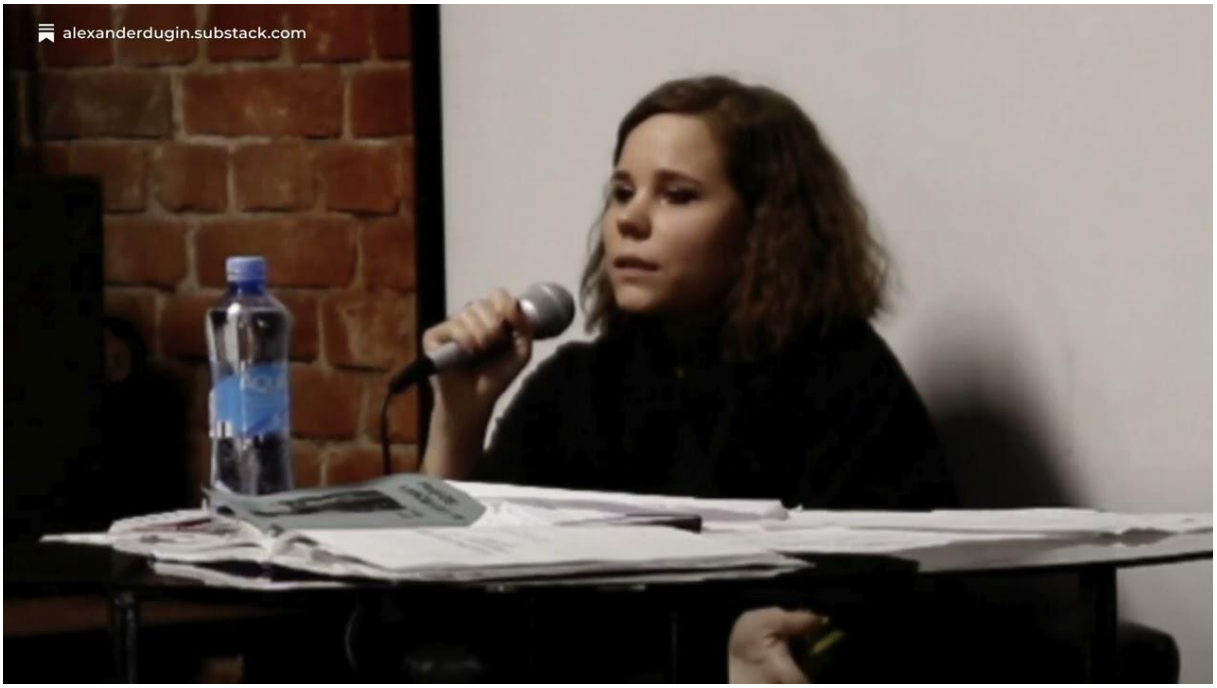

Metaphysics of War - Daria Dugina

Lecture by Daria Dugina at the Russian Student Club on 1 April 2021. Daria analyses the phenomenon of war from the perspective of Platonism, Neoplatonism and the subsequent philosophical tradition.

https://www.youtube.com/watch?v=424KKzApc9Q

Erişim Tarihi: 18.04.2026

Daria Dugina Hakkında Kısa Bilgi

Daria Dugina, Rus filozof, siyaset bilimci ve gazetecidir. Alexander Dugin'in kızıdır. Moskova Devlet Üniversitesi'nde felsefe eğitimi almış, Platonculuk ve Yeni-Platonculuk üzerine uzmanlaşmıştır. Avrasyacılık ve geleneksel değerlerin savunucusu olarak tanınmaktadır. "Kuzeyin Güneşi" (Sun of the North) adlı programda düzenli olarak yorumculuk yapmıştır. 20 Ağustos 2022'de Moskova yakınlarında aracına yerleştirilen bombanın patlaması sonucu hayatını kaybetmiştir. ABD istihbaratı suikastın Ukrayna hükümeti tarafından gerçekleştirildiğini belirtmektedir.

Daria Dugina-Savaşın Metafiziği

1. Giriş: Felsefi Bir Perspektif Gerekliliği

Daria Dugina, bugün savaşın metafiziği ve yaşananların felsefi olarak kavranması hakkındaki görüşlerini paylaşmak istediğini belirterek sözlerine başlamaktadır. Böyle bir kavrayış olmadan, mevcut çatışmanın tüm derinliğini anlamanın mümkün olmayacağını ifade etmektedir. Bilgi alanını dikkatle takip ettiğini ve canlı yayınlarda yorumlar yaptığını, ancak bugün güncel olaylara felsefi bir perspektiften bakmak istediğini vurgulamaktadır.

2. Savaşın Kozmolojik ve Felsefi Anlamı: Platon'un İç Savaş ve Dış Savaş Ayrımı

Dugina, savaşın temelde her zaman gerekli bir şey olarak algılandığını belirtmektedir. Herakleitos'un savaşı "her şeyin babası" olarak adlandırdığını hatırlatmaktadır. Savaşın her zaman barışı oluşturduğunu, eğer savaş yoksa bölünmenin de olmadığını, ancak barışın da olmadığını söylemektedir. Bu anlamda savaş, bir tür kozmolojik eylem olarak kavranmaktadır. Thukydides ve Sokrates gibi savaş teorisyenlerinin savaşı romantikleştirdiğini ifade etmektedir.

Dugina, savaşların iyi ve kötü olarak ikiye ayrıldığını belirtmektedir. İyi savaşlar, dış düşmana karşı yapılan savaşlardır ve Thukydides, Sokrates veya Ksenophon'a göre kabul edilebilirdir. Buna karşılık, iç savaşlar olumsuz görülmektedir. Platon'un "Yasalar" diyaloğunda bu ayrımın daha da netleştiğini belirtmektedir. Platon, dış savaş için Yunanca "polemos" terimini kullanırken, iç savaş veya anlaşmazlık için farklı bir terim kullanmaktadır. Antik Yunanlılar, dış düşmana karşı savaşları meşru görmekteydiler. Dış savaş, başkalarıyla, yabancılarla, barbarlarla yapılan ve onların boyun eğdirilebileceği bir savaş olarak görülmekteydi. Buna karşılık, Atina ve Sparta arasındaki savaş gibi iç anlaşmazlık savaşları, Platon ve öncüllerine göre, yıkıma değil uzlaşmaya götürmeliydi.

3. Rusya-Ukrayna Çatışmasının Mahiyeti: Dış Savaş mı, İç Savaş mı?

Dugina, günümüzdeki Rusya-Ukrayna çatışmasının bir dış savaş mı yoksa iç savaş mı olduğu sorusunun çok çetrefilli bir soru olduğunu belirtmektedir. Bir gün önce katıldığı bir televizyon programında Kiev'den Ukraynalı bir meslektaşının, eski bir Savunma Bakanlığı danışmanının, "Rus diye bir halk yoktur, ama eğer varlarsa öldürülmeleri gerekir" dediğini aktarmaktadır. Bu sözleri duyduktan sonra, bu savaşın -ki buna savaştan ziyade barışı tesis etme operasyonu denmesinin daha doğru olduğunu belirtmektedir- artık bir iç savaş olmadığı, bir dış düşmana karşı

yürütüldüğü sonucuna vardığını ifade etmektedir. Ona göre, Rus halkına karşı 8 yıldır saldırganlık eylemleri gerçekleştiren, Rusların yaşamasını, kendi dillerini konuşmasını, kendi kültürlerine sahip olmasını yasaklayanlar artık Slav kardeşleri değil, başka bir varlıktır. Bu çatışma, Platon'un "polemos" dediği, dış düşmanla mücadele olarak kavranmalıdır ve Platon'a göre bu tür bir savaş büyük bir cesaretle yürütülmelidir.

4. Ukrayna'nın Yapısı ve Küreselci Düzenin Bir Aracı Olarak Konumu

Dugina, Platon'a göre savaşın birçok açıdan insan kusurluluğunun bir sonucu olduğunu, ancak yine de adil bir şekilde yürütülmesi ve doğru düzeni tesis etmesi gerektiğini belirtmektedir. Platon'un ruh anlayışında yüksek olan tefekkür ilkesi, alçak olan ise şehvet ilkesidir. Dugina, Ukrayna iktidarının yapısına bakıldığında, 2014'ten bu yana geçen 8 yılda ABD'nin askeri yardımlarının büyük askeri teçhizat eşdeğerinde 20,5 milyar dolara ulaştığını belirtmektedir. Sivil topluma yapılan yatırımların ise 1,5 milyar dolara kadar çıktığını tahmin etmektedir. Bu oranlara bakıldığında, Ukrayna'nın bir komedyen tarafından yönetilen bir kukla devlet olup olmadığı sorusunun ortaya çıktığını ve bunun zaten gülünç olduğunu ifade etmektedir.

Dugina, Anti-Rusya'nın sadece siyasi bir cephe değil, karşıt bir jeopolitik kutup olduğunu belirtmektedir. Ukrayna'nın, Amerikan ilkesinin, Amerikan medeniyetinin, Amerikan düzeninin, yani küreselci düzenin bir tür vekil aktörü olduğunu söylemektedir. Aynı zamanda, hem varoluşsal hem de metafiziksel olarak başka bir Rusya karşıtı model işlevi görmektedir. Bu modelde değerler altüst edilmiştir. Burada, Platon'da mide fikriyle ilişkilendirilen şehvetli, alçak ilke hüküm sürmektedir.

5. Adil Savaş Kavramı ve Rusya'nın Farklılığı

Dugina, Rusya Savunma Bakanlığı'nın o gün yaptığı açıklamaya atıfta bulunarak, Rusya'nın düşmanlıkları başlatmadığını, aksine onlara son verdiğini ve bu düşmanlıkların sona erdirilmesinin aslında adaletin yeniden tesisi olduğunu belirtmektedir. Felsefi kavramlardan söz edildiğine göre, "adil savaş" kavramının burada geçerli olduğunu ve bu arada bu adil savaş kavramının birçok yeni muhafazakar tarafından dünyada askeri operasyonlar yürütürken bir argüman olarak kullanıldığını ifade etmektedir. Ancak aradaki farkın çok açık olduğunu vurgulamaktadır: Onlar Irak'ta yaptıkları gibi tüm mahalleleri yerle bir etmişler, yerleşim ve yerleşim dışı alanları kitlesel bombardımana tutmuşlar, özel askeri şirketleri sivilleri vurmuştur. Buna karşılık Ruslar, yaşayanların iyiliği için hareket etmektedir. Yanlış anlamalara ve hatalara, Ukrayna halkının kendilerine yabancı olan farklı bir logos tarafından büyülenmesine ve hatta hipnotize edilmesine rağmen, Rus barış güçleri onların ölmesini istememektedir.

Dugina, herkesin bu operasyonun bir günde tamamlanması gerektiğini söylediğini, ancak bunun doğru olmadığını, çünkü bunun çok karmaşık bir süreç olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte, genel olarak Rusların bu kutsal düzeni tesis ederken çok insani davrandıklarını, şehvet ilkesinin işlediği gibi hareket etmediklerini, savaş suçları işlemediklerini ifade etmektedir.

6. Çatışmanın İkili Doğası: Hem Dış Hem İç Savaş

Dugina, bir yandan Rusların dış düşman olan ABD'ye karşı savaş yürüttüğünü, diğer yandan ise karşı taraftaki insanların bedenlerinin ve ruhlarının aslında kendi yansımaları olduğunu anladıklarını belirtmektedir. Ancak bu yansıma, farklı bir ontolojiye, farklı bir değerler hiyerarşisine sahip, uzak ve tamamen yanlış bir dünyaya savrulmuştur. Bu nedenle, bir yandan bu savaş dış düşmanla, dış medeniyetlerle, Kibele'nin logosuyla, şehvet logosuyla, hatta şehvet mitiyle, saplantıyla ve tüketimle yapılan bir dış savaştır. Ukrayna'da olup bitenler gerçek bir gösteri toplumudur.

Diğer yandan, bu aynı zamanda bir iç savaştır. Bu, barışa götürmesi gereken bir tür iç anlaşmazlıktır. Aslında bu, Platon'un ifade ettiği gibi, tek bir ruhun iki ilkesi arasındaki bir anlaşmazlıktır. Platon, ruhun iki ilkesi olduğunu söylemektedir: bir arabacı ve bir at. Dugina, Rus askerlerinin, bu azgın kara atı sakinleştirmeye çalışan bir arabacıya benzediğini ifade etmektedir. Bir felsefe tarihçisi ve Platonculuk uzmanı olarak önereceği yorum budur.

7. Metafizik Olmadan Eksik Kalacak Olan ve Rus Kimliği Sorunu

Dugina, bu çatışmanın metafizik olmadan, felsefe olmadan da tanımlanabileceğini, ancak bu durumda özsel bir şeyin eksik kalacağını belirtmektedir. Kendisine yöneltilen "bu savaşın bir kefaret olup olmadığı" sorusuna ise evet, öyle olduğunu düşündüğünü söylemektedir. Temelde bu savaşın Ruslar tarafından barışı tesis etmek için yürütüldüğünü ifade etmektedir. Rusçada "mir" (dünya/barış) kelimesinin tarihsel olarak iki farklı yazılışı olduğunu hatırlatmaktadır: Biri sadece verili olanı, diğeri ise savaşın sonucunu, ayrılıktan sonra yapılan bir tür anlaşmayı ifade etmektedir. Ruslar için önce ayrılık, sonra yeniden birleşme gelmektedir ve Ruslar kesinlikle barış istemektedir.

Dugina, 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başı Rus felsefesinde "sobornost" (konsiliyerlik/cemaat ruhu) fikrinin bulunduğunu ve bu konsiliyerliğin şimdi Ukrayna halkıyla ilişkilerde kendini göstermesi gerektiğini belirtmektedir. Rusların bu ayrılığın üstesinden gelmeye çalıştıklarını ifade etmektedir. Ordusuna gerçek bir başarı dilemekte ve tarihin şu anda gerçekleşmekte olduğuna inanmaktadır. Heidegger'in terimleriyle ifade edecek olursa, şu anda olup biten bir "Ereignis" (vuku bulma), yani Rus varlığının tarihte tezahür etmesidir.

8. Rusya'nın İdeolojik Görevi: Geleneksel Değerler ve Avrasyacılık

Dugina, cephede olanlar için içtenlikle dua edilmesi gerektiğine inandığını, ancak düşmanların akıllarını başlarına toplamaları için dua etme noktasında henüz kendisinin bile buna hazır olmadığını itiraf etmektedir. İzlediği videolardan ve gelen tehditlerden sonra bunun kendisi için zor olduğunu belirtmektedir. Şimdilik buna tutunmak ve barış güçleri için dua etmek gerektiğini söylemektedir.

Rusların kim oldukları üzerine düşünmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Çünkü karşı tarafta, Doğu Slavlarında kendileriyle karşılaştıklarında, onların kendi kimliklerinin dış hatlarına sahip olduklarını görmektedirler. Bu kimlik tamamen yapaydır, tarihe dayanmamaktadır, dağınık imgelerden ve liberal Nazizm ile küreselciliğin birleşiminden oluşmaktadır. Soros tarafından finanse edilen bir projedir ve onun için temel kriter Rus dünyasına duyulan nefrettir. Yine de bu yapay kimlik bir şekilde ifade edilmekte, hatta deliliğe dönüşmektedir.

Dugina, Rusların kendi kimliklerinin ne olduğunu sormaları gerektiğini belirtmektedir. "Kuzeyin Güneşi" programında geleneksel değerler meselesini ve tartışması geçici olarak askıya alınmış ancak hala gündemde olan kararname taslağını ele aldıklarını hatırlatmaktadır. Bunun elzem olduğunu düşünmektedir. Geleneksel değerleri, kimliği, ideolojiyi ve yeni jeopolitik durumun kavranmasını düşünmenin bir numaralı öncelik olduğuna inanmaktadır. Barışı tesis etme operasyonu başarıyla tamamlanırsa, nasıl ilerleneceğinin bilinmesi gerekmektedir. Bu "grossraum"un (büyük alan) ideoloji açısından nasıl kontrol edileceği, sadece askeri güçler, siyaset veya ekonomiyle değil, asıl sorunun bu olduğunu ifade etmektedir.

Dugina, bu sorunun cevabının "geleneksel değerler" parolasından kaynaklandığını düşünmektedir. Ancak bu değerlerin çok hassas bir şekilde incelenmesi ve tanımlanması gerekmektedir, çünkü tarih eskisinden çok daha hızlı akmaktadır. Slavofillere mi dayanılacağını, Pan-Slavist fikirlere mi başvurulacağını sorgulamakta, her ikisinin de gerekli olduğunu belirtmektedir. Avrasyacılık ile Pan-Slavizmin uyumsuz olduğu düşünülebilir, ancak Dugina bu kavramların nasıl birleştirilebileceğinin bulunması gerektiğini söylemektedir. Avrasyacılığın, Avrasya'nın geniş alanını birleştirecek ideoloji olduğuna inanmaktadır. Ayrıca dini bir boyut, gelenekçi bir boyut, jeopolitik bir boyut ve metafizik bir boyutun da gerekli olduğunu belirtmektedir.

9. Sonuç: Hızlı Düşünme ve Harekete Geçme Zamanı

Dugina, "Kuzeyin Güneşi" programlarını izleyen herkesi bu yönde düşünmeye teşvik etmektedir. Çünkü şu anda bir dengesizlik olduğunu, karşı tarafın argümanlara, ideolojiye ve saplantıya sahip olduğunu, Rusların da hepsine sahip olduğunu ancak bunların aynı şekilde tezahür etmediğini belirtmektedir. Bu, bir şeyleri gözden kaçırdıkları anlamına gelmektedir. Geçen 8 yıl içinde bir noktada, ilerlemeleri gerekirken ilerleyemediklerini, belki de bir şeyleri kaçırdıklarını ifade

etmektedir. Ancak her şey kaybedilene kadar hiçbir şeyin kaybedilmiş olmadığını vurgulamaktadır. Tüm bu çalışmanın hızla yapılabileceğini düşünmektedir.

Bunun için birçok ön koşul bulunduğunu belirten Dugina, sadece küçük kilit noktaları işaret etmektedir: Avrasyacılık, neo-Avrasyacılık, dördüncü siyaset teorisi, modernite teorisinin aşılması ve gelenekçilik. Ayrıca, Slavofillerden Gümüş Çağ felsefesine kadar tüm Rus felsefesi külliyatının unutulmaması gerektiğini, bunların incelenmesi ve ilham kaynağı olması gerektiğini söylemektedir. Büyük ihtimalle, konsiliyerlik fikri ve belki de sofyoloji, Pavel Florenski'nin eserleriyle birlikte Gümüş Çağ'ın en önemli dönüm noktalarıdır. Dugina, bunların, inşa edilmesi gereken Rus geleceğine açılan kapıyı aralamaya yardımcı olacak anahtar noktalar veya anahtarlar olduğunu düşünmektedir.